

Big Brother voor juristen?

Patrick van IJzendoorn, Londen

De Britse juridische wereld koestert gemengde gevoelens over het toelaten van televisiecamera's in rechtszalen. Dat blijkt uit een consultatieronde van het ministerie van Grondwetzaken onder advocaten, slachtoffergroepen, rechters, journalisten, politieagenten en andere belanghebbenden. De grootste zorg is de kwetsbare positie van getuigen. Het tonen van rechtszaken aan een breed publiek maakt deel uit van het 'open justice'-concept van de Britse regering. Binnen enkele weken zal justitiebaas, Charlie Falconer, reageren op de bevindingen van het onderzoek.

Waar in Nederland het voordragen van de tenlastelegging en de uitspraak in belangrijkste strafzaken op het journaal te zien valt, daar is de camera sinds 1925 een verboden apparaat in de Britse rechtszalen. Sterker, er mag niet eens worden getekend. Zelfs de verslaggeving van de schrijvende pers is aan grenzen gebonden, bijvoorbeeld waar het gaat om het openbaar maken van het strafblad van de verdachte. Sky TV mocht na vele smeebeden een stenograaf afvaardigen naar een proces. Alleen bij uitspraken van de Law Lords in het Hogerhuis, de Britse Hoge Raad, zijn camera's aanwezig.

Door het toelaten van camera's zou Falconer justitie toegankelijker maken voor een breder publiek. 'Justice' moet niet alleen 'been done', maar ook 'seen to be done'. Dit argument speelde bijvoorbeeld bij het Lockerbie-proces, dat ondanks fel aandringen van journalisten en nabestaanden niet werd uitgezonden. Bovendien zou de burger kunnen zien dat de rechtspraak, in de woorden van mediajurist Mark Stephens, meer is dan een gekostumeerd bal.

GEÏNTIMIDEERD

Falconer is zich bewust van de gevaren. Tijdens een debat – waarbij ook de schoonzus van O.J. Simpson meedeed – wees hij erop dat hij geen mediacircus rond processen wil, zoals het geval was bij de processen tegen O.J. Simpson en de Engelse au-pair Louise Woodward. Hij maakte zich vooral zorgen om de posities van slach-

Foto: Maarten Hartman/HH

De rechtszaal, waar de verdachten van de Lockerbie aanslag terecht stonden, voorzien van camera's. Bij deze rechtszaal hoorden grote AV voorzieningen, zodat de beelden direct over de wereld konden worden verspreid.

offers, juryleden en met name getuigen. Het Britse rechtssysteem steunt op mensen die in persoon bewijs komen leveren. De vrees bestaat dat getuigen niet durven te komen wanneer de cameraploegen staan te wachten.

Aan de andere kant bestaat de vrees dat advocaten zich niet zozeer tot de jury richten, maar tot de camera, net zoals Britse kamerleden dat plegen te doen sinds de opheffing van het filmverbod in de jaren tachtig. Showprocessen of niet, de Bar Council is in principe voor het opheffen van een totaalverbod op camera's. Volgens woordvoerder Bruce Holder QC is het aan de rechter en niemand anders om te bepalen of een proces geschikt is om op camera vast te leggen.

Afgelopen voorjaar draaide er een 'pilot' bij de Londense High Courts, uitgevoerd en betaald

door de vijf grootste omroepen. John Battle, advocaat en jurist van het televisiestation ITN, schreef in de juridische bijlage van *The Times* dat de aanwezigheid van camera's geen enkele invloed op de zaken had, waarbij moet worden aangetekend dat er bij appèlzaken juist amper getuigen opdruven. Hij werd bijgevallen door de vice-voorzitter van de Internationale Bar Association, Marie Dyhrberg uit Nieuw-Zeeland, een land waar al tien jaar camera's meedraaien in rechtszalen. Tegen *The Guardian* zei ze dat de 'I'm a key witness – get me out of here'-vrees ongegrond is. 'Getuigen voelen zich meer geïntimideerd door procespartijen dan door cameramensen.'

[http://www.dca.gov.uk/consult/courts/broadcasting-cp\(r\)28-04.pdf](http://www.dca.gov.uk/consult/courts/broadcasting-cp(r)28-04.pdf)